

Boerderij

Varkenshouderij

Achtergrond 22 sep 2017 1314 x bekeken 3 reacties

Zachte dood voor zorgdieren

Het euthanaseren van zorgdieren gebeurt met de Anoxia-methode gemakkelijker en diervriendelijker. Verantwoord gebruik is geboden.

“De Anoxia-methode is een nieuwe en betere manier om zorgdieren te euthanaseren. Het draagt bij aan het dierenwelzijn. Maar verantwoord gebruik is van groot belang. De intensieve veehouderij ligt onder een vergrootglas. Als individuele ondernemer draag je verantwoordelijkheid voor de gehele sector.” Varkensdierenarts René Sol van Dierenartsenpraktijk Voorthuizen, Uddel en Garderen (DAP VUG) is blij dat de Anoxia-methode klaar is voor de praktijk. “Anoxia lost een probleem op. Het is in mijn ogen een baanbrekende noviteit. Maar varkenshouders moeten de methode wel goed inpassen op hun bedrijf.”

Dierenwelzijn vertrekpunt

De Anoxia-methode komt uit de koker van de broers Harm en Hanno Kiezebrink. Harm bedacht de techniek, samen werkten ze de methode verder uit en zorgden ze ervoor dat deze praktijkklaar werd gemaakt. Dierenwelzijn is altijd het vertrekpunt geweest, zo vertelt Hanno Kiezebrink. “Vanuit mijn christelijke levensovertuiging vind ik dat we alles moeten doen wat in onze macht ligt om op verantwoorde wijze met mens en dier om te gaan. Dat was voor mij de grootste drijfveer.”

Om financieel gewin is het hem in eerste instantie bij de Anoxia-methode niet te doen, zo laat hij weten. “Ik heb mijn geld verdiend met mijn bedrijf Kiezebrink Focus on Food.” Met dit bedrijf verhandelt hij diervoeders voor exotische dieren.

Euthanaseren met stikstof

De Anoxia-methode maakt het mogelijk om zorgdieren op eenvoudige en zo diervriendelijk mogelijke manier te euthanaseren. Dat gebeurt met stikstof. Dat is een inert gas, dat geen reactie veroorzaakt op het te euthanaseren dier. Het beest raakt buiten bewustzijn en komt vervolgens te overlijden door een gebrek aan zuurstof. “Euthanaseren met stikstof voorkomt veel dierenleed. CO₂ is een irriterend gas dat een negatief effect heeft op de hersenen en ademhaling. Het prikkelt de slijmvliezen in de ogen en keel. Daardoor ontstaat vlucht- en angstgedrag. Bij gebruik van stikstof is dat niet het geval”, legt Hanno Kiezebrink uit.

‘Beter dan alternatieve methodes’

Varkenshouder Artin Doppenberg in Putten (Gelderland) maakt sinds enkele weken gebruik van de Anoxia-methode (zie ‘Dierenwelzijn wordt almaar belangrijker’ onderaan dit artikel). Kansloze biggetjes worden door Doppenberg op eenvoudige wijze geëuthanaseerd. De wijze waarop dat gebeurt, spreekt hem aan. “Dit is veel beter dan alternatieve methodes. Ik heb hier een ander gevoel bij.”

In aanwezigheid van dierenarts Sol en Anoxia-directeur Kiezebrink laat Doppenberg zien hoe het er in de praktijk aan toegaat. In de kraamstal heeft de varkenshouder een

kansloos biggetje gevonden. Het dier heeft een bolle kop, is veel te mager en heeft dan ook geen biest in de buik. Doppenberg wil het dier graag uit zijn lijden verlossen. “Deze big was anders binnen een paar dagen doodgegaan”, zo zegt hij.

De te euthanaseren big wordt door varkenshouder Doppenberg, Anoxia-directeur Kiezebrink en varkensdierenarts Sol (v.l.n.r.) beoordeeld. - Foto: Koos Groenewold

Het te euthanaseren dier wordt door Doppenberg in een box van 1,20 bij 1 meter geplaatst. De box staat in de centrale gang van de kraamstal. Naast de box staan een met stikstof gevulde gasfles en een jerrycan waarin detergent is opgeslagen. Dat is een mix van water en schuimmiddel. Een schuimgenerator vult de box met schuimbellen. Deze bellen zijn voor 99% gevuld met stikstof. De bellen zijn zwaarder dan lucht en verdrijven de omgevingslucht en het aanwezige zuurstof. Het dier komt volledig onder het schuim, inhaleert de zuivere stikstof en raakt binnen een halve minuut bedwelmd. Daarbij geeft de big geen reactie. Nadat de big zijn bewustzijn is verloren, overlijdt het binnen twee minuten door een gebrek aan zuurstof.

Ingezet tijdens fipronil-crisis

De Anoxia-methode is de testfase voorbij en wordt binnenkort op nog acht varkens- en pluimveebedrijven gebruikt. De aanschafkosten verschillen per bedrijf en zijn vooral afhankelijk van de grootte van de container of de box waarin de dieren worden geëuthanaseerd. De investering varieert tussen € 5.000 en € 25.000. Anoxia heeft een aanvraag ingediend voor plaatsing op de Vamil Milieulijst 2018, om gebruikers te laten profiteren van fiscale voordelen van de investering.

Tijdens de fipronil-crisis werd de diervriendelijkere manier van verdoven en doden ingezet voor het ruimen van twee pluimveebedrijven. “Dat is in overleg en met goedkeuring van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) gebeurd. De NVWA was beide keren aanwezig en heeft de uitvoering met interesse gevolgd. Men was positief over onze werkwijze”, vertelt Hanno Kiezebrink die de NVWA voortdurend op de hoogte houdt van nieuwe ontwikkelingen.

Deze big heeft een bolle kop, is veel te mager en heeft dan ook geen biest in de buik. Het dier wordt geëuthanaseerd.

Beslischulp in ontwikkeling

De Anoxia-methode voldoet aan de eisen van de EU-verordening 1099 uit 2009. Deze verordening gaat over de bescherming van dieren bij het doden. “Deze verordening is de juridische basis voor het gebruik van onze techniek. De NVWA keurt geen methodes goed, maar toetst ze aan de wet”, aldus Kiezebrink die erop wijst dat het gebruik van CO₂-gas voor het doden van dieren ter discussie staat. Euthanasie is uitsluitend bedoeld voor zorgdieren.

Dierenarts en praktijkcoördinator Annette van der Aa ontwikkelde een zogenoemde beslisondersteuner. Die kan straks worden gebruikt om te bepalen welke dieren voor euthanasie in aanmerking komen. De beslishulp is nog in ontwikkeling.

Dierenarts Sol, varkenshouder Doppenberg en Anoxia-directeur Kiezebrink zijn niet bang dat het euthanaseren van dieren te gemakkelijk wordt en misschien voor economisch gewin wordt ingezet. “Geen enkele varkenshouder laat biggen geboren worden om ze later weer te doden. Ook niet als er een behandeling nodig is”, vertelt René Sol. Artin Doppenberg sluit zich daarbij aan. “Als varkenshouder wil je iedere big erbij houden.”

Verantwoordelijk gebruik Anoxia-methode geboden

Kiezebrink: “Boeren kunnen, al dan niet na overleg met de dierenarts, eerder tot euthanasie overgaan en daarmee dierenleed besparen. Door het apparaat aan een applicatie te koppelen, is het mogelijk om gegevens uit te wisselen en het gebruik te verantwoorden.”

De drie zijn het erover eens dat verantwoord gebruik van de Anoxia-methode geboden is. De ondernemer is daar uiteindelijk voor verantwoordelijk.

‘Dierenwelzijn wordt almaar belangrijker’

Varkenshouder Artin Doppenberg maakt sinds enkele weken gebruik van de Anoxia-methode. Hij vertelt over zijn beweegredenen en ervaringen.

Naam: Artin Doppenberg (46). Plaats: Putten (Gelderland.). Bedrijf: Doppenberg houdt 260 zeugen, 924 vleesvarkens en 9.000 vleeskuikens. Hij is de bouw van de tweede stal voor 924 vleesvarkens aan het afronden.

Toen hij door Hanno Kiezebrink werd gevraagd om ervaring op te doen met de Anoxia-methode, reageerde Artin Doppenberg terughoudend. Als het gaat om nieuwe ontwikkelingen, kijkt de varkenshouder liever de kat uit de boom. “Ik was aanvankelijk wat sceptisch, maar inmiddels ben ik overstag. Ik heb een goed gevoel bij de Anoxia-methode. Het is een eenvoudig en werkbaar systeem, waarmee ik kansloze biggetjes op een diervriendelijke wijze kan euthanaseren.”

Doppenberg doet graag wat extra's als het gaat om dierenwelzijn. Zijn dragende zeugen liggen in een strostal. Met zijn bedrijf is hij aangesloten bij de Keten Duurzaam Varkensvlees (KDV) en is hij gecertificeerd voor het Beter Leven-keurmerk (één ster). “De wereld om ons heen verandert. Daar moeten wij op anticiperen. Dierenwelzijn wordt almaar belangrijker. Met de Anoxia-methode kun je zorgdieren op een verantwoorde

wijze euthanaseren. Mijn ervaring is dat het bedwelmen en doden met stikstof diervriendelijker is dan welke andere methode dan ook”, aldus Doppenberg.

‘Mijn dierenarts kan nu eenmaal niet voor ieder zorgdier langskomen; bij twijfel neem ik wel contact op’

Het euthanaseren van zorgdieren is een klus die Doppenberg liever niet uitvoert. Maar soms heeft een big simpelweg geen overlevingskans. Dan is het goed dat er een waardige manier is om het dier uit zijn lijden te verlossen. “We werken met een continu draaiend productiesysteem. Mijn dierenarts kan nu eenmaal niet voor ieder zorgdier langskomen. In geval van twijfel neem ik altijd contact op.”

Doppenberg verwacht in de toekomst zeker baat te hebben bij de zogenoemde beslisondersteuner van Anoxia-dierenarts Annette van der Aa. Met deze beslishulp wordt iedere twijfel weggenomen en kan Doppenberg zijn keuzes nog beter verantwoorden. Na een paar weken is het nu nog te vroeg om de invloed van de Anoxia-methode met cijfers te onderbouwen. De varkenshouder heeft hoge verwachtingen van de resultaten. “Doordat ik eerder tot euthanasie kan overgaan en verder leed kan besparen, stijgt de algehele gezondheidsstatus op mijn bedrijf. Een paar verzwakte biggen hebben veel invloed op de gezondheid van de overige dieren. De gezondheid in de biggenopfok is al verbeterd.”

‘Dierenbescherming fungeert niet als scherprechter’

Het Collectief Praktiserende Dierenartsen, de Dierenbescherming en de NVWA reageren overwegend positief op de intrede van de Anoxia-methode.

Het **Collectief Praktiserende Dierenartsen (CPD)** heeft vorig jaar kennisgemaakt met de Anoxia-methode, zo laat algemeen secretaris Hugo de Groot weten. “De aanpak van Anoxia sluit volledig aan bij het advies van de Raad voor Dierenaangelegenheden uit 2007, waarbij het doden van kleine dieren op het bedrijf door de veehouder zelf kan worden uitgevoerd. Toen is al een beslisondersteuner voor veehouder en dierenarts in het advies opgenomen. Bovendien ligt de aanpak volledig in lijn met de Europese verordening bescherming van dieren bij doden uit 2009. Ook neemt Anoxia haar verantwoordelijkheid in de beslishulp en de verantwoorde toepassing van de methode. Dierenwelzijn is een vast gespreksonderwerp in de relatie tussen varkenshouder en dierenarts, waarbij die beslishulp een rol kan spelen.”

Bert van den Berg, programmamanager Veehouderij, reageert namens de **Dierenbescherming** op het gebruik van de Anoxia-methode. “We moeten heel voorzichtig en terughoudend zijn met de bewering dat iets diervriendelijk is. Dat is ook in dit geval te absoluut gesteld. Ik ken de Anoxia-methode en zou ook graag in de praktijk willen zien hoe het werkt. Als Dierenbescherming staan wij er niet afwijzend tegenover. Euthanasie gebeurt in de praktijk nu ook al. Varkenshouders hebben nu eenmaal met zieke en lijdende dieren te maken. Euthanasie moet op een zo goed mogelijke en waardige manier plaatsvinden. Maar wanneer kies je ervoor om een dier te euthanaseren? Dat mag niet zomaar en te vroeg gebeuren. Daar zit voor ons de aarzeling. Wij vinden dat euthanasie onder strikte voorwaarden en op basis van een beslisprotocol moet gebeuren. Dat moet ethisch gezien goed in elkaar zitten. Maar de Dierenbescherming fungeert in dit dossier niet als scherprechter.”

Woordvoester Paula de Jonge reageert namens de **NVWA** op de Anoxia-methode: “De NVWA kijkt met interesse naar deze nieuwe methode. Sinds een jaar hebben we contact met Anoxia. Het is een positieve ontwikkeling dat dit bedrijf een diervriendelijkere en goed werkbare methode heeft ontwikkeld. Het is een welkome aanvulling op bestaande methodes. Anoxia voldoet aan de strenge voorwaarden en welzijnseisen van de EU-verordening 1099 uit 2009. Onlangs hebben we de methode gezien tijdens het ruimen van twee legpluimveebedrijven. Aan de hand daarvan volgt nog een evaluatiegesprek met Anoxia.”

BOERDERIJ

ONDERNEMEN VARKENHOUDERIJ

HOE BL
BEDRIJ

26 SEPTEMBER

Meld u aan!

Bouke Poelsma

Freelance redacteur

rbi reed business information Part of Proagrica

Reed Business bv. Auteursrecht voorbehouden.
Op gebruik van deze site zijn de volgende regelingen van toepassing: Gebruiksvoorwaarden en Privacy Statement

RELX Group™